

LỜI DẠY CỦA BÁC HỒ VỀ GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO THẾ HỆ TRẺ và sự vận dụng của Đảng ta trong tình hình hiện nay

TRẦN ĐÌNH HUỖNH*

1 Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đi vào cõi vĩnh hằng trên nửa thế kỷ (1969 - 2025) nhưng những lời dạy vô cùng sâu sắc thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Người đến vấn đề giáo dục, đào tạo thế hệ trẻ - thế hệ tương lai, nguồn lực vô cùng quý giá của đất nước, đến nay vẫn còn nguyên giá trị.

Tháng 9-1945, nhân ngày khai trường đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã có thư gửi các học sinh, trong đó có đoạn: *Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới*

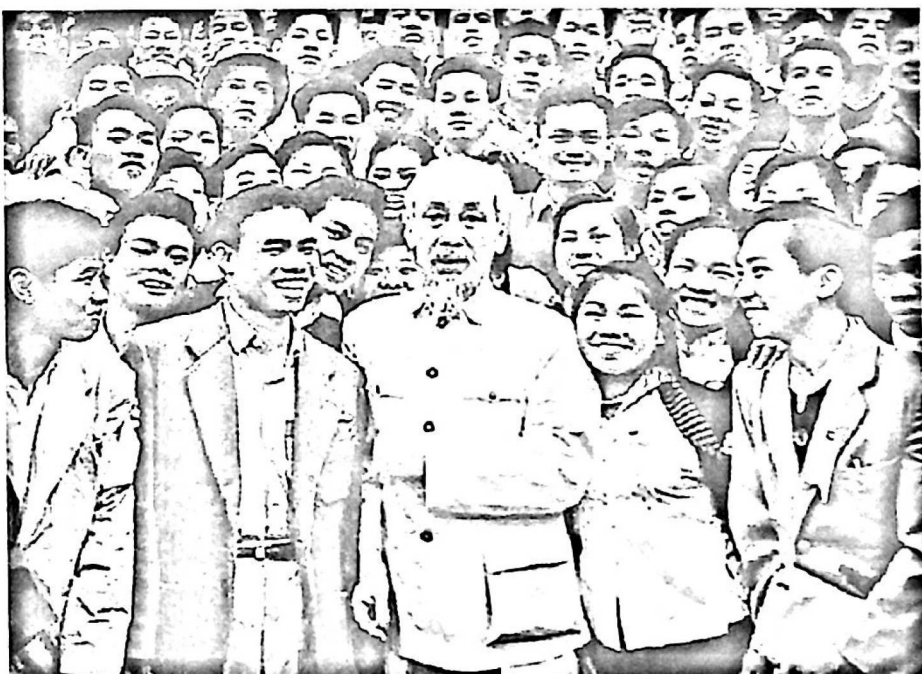
đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em.

Trong bức thư viết ngày 22-9-1945, nhân dịp tết Trung thu đầu tiên dưới chính thể dân chủ cộng hòa, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định:

Trẻ em Việt Nam sung sướng!

Việt Nam độc lập muôn năm!

Ngày 27-9-1945, Chủ tịch Hồ Chí Minh có bài phát biểu tại Đại hội đại biểu thanh niên

Chủ tịch Hồ Chí Minh chụp ảnh cùng các đại biểu thanh niên tham gia Đại hội Đoàn toàn quốc lần III, tại Hà Nội, năm 1961.

Ảnh: TL

Hà Nội. Người đã chỉ dạy thanh niên phải khiêm tốn; bên cạnh tinh thần hăng hái, nhiệt tình xông lên còn phải cố gắng phát huy sáng kiến, dám nghĩ dám làm.

Nhân dịp tết Nguyên đán năm 1946, Bác Hồ kính yêu đã viết thư gửi thanh niên và nhi đồng. Trong thư của Người có đoạn: *Một năm khởi đầu từ mùa Xuân. Một đời khởi đầu từ*

* PGS, nguyên Viện trưởng Viện Xây dựng Đảng thuộc Viện Mác - Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh

tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội. Vậy qua năm mới, các cháu phải xung phong thực hành “đời sống mới”... Năm mới, chúng ta thực hành đời sống mới để trở nên những công dân mới, để xứng đáng với nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa.

Trung tuần tháng 9-1950, trên đường đi chiến dịch Biên giới, Chủ tịch Hồ Chí Minh ghé thăm một đơn vị thanh niên xung phong đang làm đường phục vụ chiến dịch. Người đã làm thơ tặng thanh niên: *Không có việc gì khó/ Chỉ sợ lòng không bền/ Đào núi và lấp biển/ Quyết chí ắt làm nên.*

Ngày 19-1-1955, trong bài nói tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học nhân dân Việt Nam, Bác Hồ căn dặn: *Nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì. Mà phải tự hỏi mình đã làm gì cho nước nhà? Mình phải làm thế nào cho ích lợi nước nhà nhiều hơn? Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phấn đấu chừng nào?*

Năm 1969, trước lúc từ giã thế giới này, trong *Di chúc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: *Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết.*

2 Ngày 18-12-2024, tại Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm đã phát biểu chỉ đạo tại Đại hội đại biểu toàn quốc Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam lần thứ chín, nhiệm kỳ 2024 - 2029, trong đó nhấn mạnh: Đất nước ta đang đứng trước cơ hội lịch sử bước vào

kỷ nguyên mới, song còn rất nhiều khó khăn, thách thức. Tổng Bí thư yêu cầu, cần thống nhất nhận thức về vai trò của thanh niên và tầm quan trọng đặc biệt của công tác thanh niên trong giai đoạn cách mạng mới của Đảng, của dân tộc. Bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, cần xác định rõ mục tiêu, chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải pháp chiến lược nhằm huy động sức mạnh của thanh niên, để thanh niên góp phần cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân sớm đưa đất nước sánh vai với các cường quốc năm châu.

Tổng Bí thư Tô Lâm lưu ý, cần đổi mới mạnh mẽ công tác hội, đoàn; xây dựng đội ngũ cán bộ hội, đoàn vững mạnh; xác định rõ trách nhiệm, nhiệm vụ của hội, các tổ chức thành viên tập thể của Hội Liên hiệp thanh niên Việt Nam, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống, tội phạm, tệ nạn xã hội trong thanh niên, học sinh, sinh viên. Hội cần đổi mới mạnh mẽ phương pháp đồng hành, hỗ trợ, tiếp cận thanh niên, bảo đảm sát cánh với thanh niên; tập hợp, đoàn kết rộng rãi thanh niên Việt Nam ở trong nước và ở nước ngoài, trực tiếp cũng như trên môi trường mạng; thực hiện có hiệu quả các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cần đi đầu trong việc tạo thành các phong trào cách mạng của thanh niên thực hiện chủ trương chiến lược của Đảng về phòng, chống lãng phí, chống ô nhiễm môi trường, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả. Đồng thời, đổi mới mạnh mẽ công tác giáo dục tư tưởng chính

trị cho thanh, thiếu niên; bảo đảm tiếp cận sâu sát, rộng rãi tới đa dạng các nhóm đối tượng thanh niên; chuyển mạnh từ hình thức truyền thụ kiến thức thụ động kiểu “cho - nhận” sang phát huy tính chủ động, giúp người trẻ phát huy vai trò kiến tạo; đặt thanh niên làm trung tâm, tạo sân chơi, diễn đàn để thanh niên là người thiết kế đồng thời tham gia hoạt động; đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong thanh niên; phát huy phương pháp nêu gương, khéo léo kết hợp giữa cán bộ già với cán bộ trẻ.

Trước những yêu cầu, nhiệm vụ đối với thanh niên trong giai đoạn cách mạng mới, Tổng Bí thư Tô Lâm yêu cầu: thanh niên cần tỏ rõ vai trò của mình trong mọi hoạt động của đời sống xã hội, cần ý thức rõ về trách nhiệm, nhiệm vụ của mình; thanh niên phải là lực lượng đi đầu trong học tập, rèn luyện, không ngừng phấn đấu vươn lên làm chủ khoa học, công nghệ, bền lòng, quyết tâm, đồng tâm, việc đáng làm phải quyết làm bằng được, ưu tiên hành động, nói ít làm nhiều, năng động, quyết đoán, nắm bắt, tranh thủ thời cơ, tuyệt đối không kiêu ngạo, tự mãn.

Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định: Đảng, Nhà nước luôn đặt niềm tin sâu sắc vào lực lượng thanh niên, luôn đặt thanh niên ở vị trí trung tâm trong giải quyết nhiều vấn đề lớn của đất nước; xem thanh niên là nhân tố chủ chốt trong việc định hình và phát triển tương lai của đất nước; coi sự lớn mạnh của tuổi trẻ là thành công trong lãnh đạo của Đảng, là thắng lợi của sự nghiệp cách mạng, bảo đảm sự trường tồn của dân tộc; Đảng luôn luôn dành sự quan tâm chăm lo đặc biệt đối với

thanh niên và công tác thanh niên.

Tổng Bí thư Tô Lâm tin tưởng rằng, tuổi trẻ Việt Nam sẽ không ngừng vươn lên, tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc, nỗ lực mạnh mẽ vì một Việt Nam dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh, sớm sánh vai với các cường quốc năm châu như tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh và ước vọng của toàn dân tộc. Các cấp ủy đảng, chính quyền, các đoàn thể, các địa phương và toàn xã hội cần thường xuyên quan tâm, chỉ đạo, giúp đỡ, tạo mọi điều kiện thuận lợi để Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam hoạt động hiệu quả; quan tâm, tạo môi trường cho hội viên, thanh niên Việt Nam tự tin tham gia thực hiện các nhiệm vụ chính trị quan trọng của đất nước và địa phương, đơn vị. Đảng, Nhà nước luôn nhận rõ trọng trách trước đất nước, trước dân tộc và trước thế hệ trẻ, sẽ làm hết sức mình cùng toàn dân, toàn quân chăm lo để thế hệ trẻ được phát triển toàn diện hơn.

Tuân theo di huấn của Bác Hồ, Đảng ta đã khẳng định trong giai đoạn cách mạng hiện nay thanh, thiếu niên nước nhà cần được Đảng, Nhà nước, nhà trường, xã hội, gia đình kết hợp giáo dục và đào tạo thành những người biết làm việc và biết làm người trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đi đầu trong nền kinh tế tri thức để góp phần đưa đất nước ta bước vào một giai đoạn phát triển mới, đánh dấu sự tiến bộ vượt bậc của đất nước trên nhiều lĩnh vực. Bước vào kỷ nguyên mới, thanh niên cần nỗ lực vươn mình, là lực lượng xung phong, nòng cốt của dân tộc để xây dựng Việt Nam thành một quốc gia giàu mạnh, dân chủ, công bằng và văn minh, hùng cường □